WERK MAKEN VAN WAARDIG WERK

WAARDIG WERK

"Waardig werk is het beste middel tegen armoede", dat was het uitgangspunt toen we meer dan een jaar geleden de nationale campagne waardig werk op gang trokken. Deze woorden van Kofi Annan waren niet nieuw, maar wel weinig bekend buiten de muren van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Daar was in **1999** voor het eerst de ***Decent Work Agenda*** gepresenteerd door Juan Somavia, directeur-generaal van de **IAO**. Een agenda met maar een enkel doel voor ogen: waardig werk wereldwijd. Dat is een werk dat vrij gekozen is, dat iemand waardigheid en ontwikkeling biedt met een inkomen dat de gezinsbehoeften dekt. Een werk met respect voor de fundamentele arbeidsrechten, met sociale bescherming en sociale dialoog en met gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Het begrip *decent work* kon relatief snel op een internationale consensus rekenen, en werd een eerste keer op het hoogste niveau onderschreven op de **World Summit van de VN** in september **2005**. Zo'n 150 wereldleiders maakten er van waardig werk en een productieve tewerkstelling de centrale en te bereiken doelstellingen voor het internationale en ieders nationale beleid.

INTERNATIONAAL

Om dit voornemen kracht bij te zetten en de wereldleiders blijvend te herinneren aan hun belofte, lanceerden enkele internationale ngo's en de internationale vakbondskoepel ITUC de ***Decent Work, Decent Life*** **campagne in 2007**. Een internationale solidariteitsmachine trok zich op gang met een eerste hoogtepunt op **7 oktober 2008: de eerste Werelddag voor Waardig Werk**, waarbij vakbonden en ngo's in meer dan honderd landen de straat op trokken voor **waardig werk wereldwijd**.

Vele landen volgden al snel het voorbeeld van de internationale alliantie en overal ter wereld schoten de 'waardig werk campagnes' als paddenstoelen uit de grond. *Fatsoenlijk werk, menschenwürdige Arbeit, Trabajo Decente* of gewoon *decent work*. De internationale campagne boekte intussen al heel wat resultaten en kreeg de steun van heel wat prominente **beleidsmakers** die de ***Call to Action For Decent Work*** ondertekenden: onder hen Europees Commissievoorzitter **José Manuel Barroso**, Voorzitter van de VN Algemene Vergadering Miguel d'Escoto Brockmann en ASEAN secretaris-generaal Surin Pitsuwan. Belangrijker nog was de plaats die **waardig werk** kreeg in de vele **verklaringen, resoluties of beleidsdocumenten**. **Social Alert**, de internationale politieke actie van Wereldsolidariteit, deed hiervoor veel lobbywerk.

EUROPA EN WAARDIG WERK

De verschillende wereldwijde crises, met als grote uitschieter de financiële en economische crisis, konden de opmars van het begrip waardig werk niet stuiten. Ondanks de nefaste gevolgen van de crises voor de wereldwijde tewerkstelling, schoof men op politiek vlak waardig werk niet terzijde. Integendeel, waardig werk stond centraal in de oplossing voor deze crisis, zo verklaarden onder andere vijf internationale instellingen – OECD, WTO, ILO, IMF en Wereldbank – samen met en onder impuls van de Duitse Bondskanselier Angela Merkel in februari 2009.

Meer dan eens speelde de Europese Unie een voortrekkersrol wanneer het op de promotie van waardig werk aankwam. Het bleef niet bij Barroso's handtekening, maar de Europese Commissie gaf in meerdere beleidsdocumenten waardig werk een centrale plaats. Zo verscheen in 2006 al een communicatie van de commissie over de "bijdragen van de EU voor de verwezenlijking van waardig werk wereldwijd", en maakte het concept in 2008 de kern uit van de "Hernieuwde Sociale Agenda". Ook de Raad en het Parlement volgden het voorbeeld van de commissie.

EN BELGIË?

Ondertussen lijkt ook de **Belgische campagne** waardig werk uit zijn kinderschoenen te groeien en zet ze dit lobbywerk van de internationale coalitie verder. Ze kan via een ruime coalitie van ngo's (11.11.11,

Wereldsolidariteit,…) en vakbonden op een breed draagvlak rekenen, iets wat politieke beleidsmakers, maar ook bedrijfsleiders in België stilaan doorhebben.
Zo kreeg het respect voor de **arbeidsnormen een plaats in het Vlaams regeerakkoord**, en werd waardig werk wereldwijd door de Vlaamse regering naar voor geschoven als mogelijk **prioritair thema** van het **Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010**. En ook op federaal niveau waren er initiatieven met als – zij het voorlopige – hoogtepunt de **goedkeuring van een parlementaire resolutie rond waardig werk**, die ijvert voor wereldwijd afdwingbare arbeidsrechten.

WAARDIG WERK OP DE WERKVLOER

Maar het politieke lobbywerk is maar een deel van de nationale campagne. Ook de '**werknemers'** zelf voerden over het hele land **actie** onder de slogan **'Werknemers zijn geen gereedschap'**, gelanceerd door 11.11.11 in het najaar 2009. En terug opgepikt in het voorjaar door o.m. de vakbonden en ngo's als Wereldsolidariteit. In mei voerden ACV en Wereldsolidariteit intens campagne rond waardig werk en het belang van 'vrijheid van vereniging' wereldwijd. De economische crisis stak wel in heel wat bedrijven stokken in de wielen. Toch waren de activiteiten en acties indrukwekkend: massale handtekeningen- en pinacties van Wereldsolidariteit, bezoek van vakbondsleiders uit Afrika, Azië en Latijns-Amerika op bezoek en het muziekfestival Mano Mundo in teken van waardig werk.

Foto: Rob Kuypers
De Dominicaanse vakbondsleider Clara Corniel getuigt op de schaftactie in Turnhout: '*De crisis slaat ongemeen hard toe in mijn kledingbedrijf. Vorige week ontsloeg mijn werkgever nog 1000 van de 1700 werknemers'.*

In bijna **500 bedrijven** organiseerden werknemers schafttijden uit protest tegen de onwaardige werkomstandigheden van miljoenen arbeiders over heel de wereld. In tientallen bedrijven werd het thema besproken op de ondernemingsraad en tijdens onderhandelingen over collectieve arbeidsovereenkomsten. Zo kreeg, bijvoorbeeld, **waardig werk** een plaats in een aantal **Sectorale akkoorden 2009-2010** dankzij de acties van de werknemers.

Het waren vooral ACV-militanten die de waardig werk campagne op de werkvloer brachten. In Leuven bijvoorbeeld, zette LBC in niet minder dan 57 bedrijven een actie op: van sensibilisatie en steunacties tot zelfs onderhandelingen met de werkgever. Speerpunten van de actie waren de universitaire ziekenhuizen (Gasthuisberg, Campus Lubbeek, Sint Rafaël en Pellenberg) en de KUL, waar alle restaurantbezoekers een placemat van waardig werk onder hun bord vonden. Op 12 ondernemingsraden werd waardig werk door de vakbondsafgevaardigden als punt op de agenda gezet en in vier bedrijven is men begonnen met onderhandelen over een gedragscode. Zo tekende Gasthuisberg een engagementsverklaring voor waardig werk wereldwijd. Maar er waren ook acties aan kleinere bedrijven zoals bij Kim's Chocolate in Tienen. Een bedrijf, dat negatief staat tegenover vakbonden. Daarom trokken enkele militanten van andere bedrijven op 20 mei naar de fabriekspoort om de werknemers te informeren over de campagne. Een betere band tussen de strijd voor rechten hier en in het Zuiden kan je niet leggen… Een campagne, die alleszins nog niet gedaan is maar een tweede jaar vol activiteiten ingaat.

Gijs Justaert